Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/sledztwa/sledztwa/oddzialowa-komisja-w-katowicac/31552,Sledztwa-w-toku.html
20.04.2024, 09:12

Śledztwa w toku

Zbrodnie komunistyczne

1. **Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, popełnionej w okresie od 1 do 26 września 1946 r. na terenie powiatów nyskiego, brzeskiego i gliwickiego, przez funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, będącej zbrodnią zabójstwa popełnioną przez opracowanie planu i kierowanie realizacją operacji specjalnej pod kryptonimem „Lawina”, mającej na celu fizyczną likwidację członków zgrupowania Narodowych Sił Zbrojnych z terenu Podbeskidzia pod dowództwem Henryka Flamego ps. „Bartek” w toku której pozbawieni życia zostali: Bączek Roman, Biegun Jan, Byrdy Antoni, Daniec Józef, Daniec Leopold, Dróżdż Jan, Ficek Jan, Golec Stanisława, Greń Józef, Karol Talik, Talik Franciszek, Krupa Jan, Lewicki Józef, Łaciak Jakub, Łajczak Jan, Łajczak Stanisław, Mach Teodor, Machej (ew. Madej) Józef, Marek Józef, Maślanka Józef, Maślanka Karol, Matkak Jan, Nowotarski Władysław, Pajestka Franciszek, Pajestka Michał, Pezda Jan, Piątek Kazimierz, Pilarz Stefan, Przewoźnik Jan, Leopold Sikliński, Skrzypek Tadeusz, Szczotka Karol, Sztykiel Zygmunt, Talik Franciszek, Talik Karol, Tomasik Eugeniusz, Walczak Jakub, Więzik Antoni, Więzik Rudolf, Witos Michał, Witos Stanisław, Walczak Antoni, Władysław Nowatorski, Wojciuch Jan, Wojciuch Julian, Wojtas Jan, Zawada Franciszek, Zawada Jan, Zawada Józef, Żurek Jan oraz o nazwiskach: Bąk, Bujok, Cieślar, Frydel, Góral, Hraścina, Tetłok, Kowalczyk oraz 100 bliżej nieustalonych żołnierzy poprzez: - oddanie strzału z broni palnej w potylicę, wobec 69 żołnierzy w/w formacji zbrojnej na terenie nieustalonej miejscowości byłego powiatu opolskiego - wysadzenie w powietrze, co najmniej 30 – 40 żołnierzy w/w formacji zbrojnej, w zaminowanym drewnianym baraku, na terenie poniemieckiego lotniska w Starym Grodkowie, - wysadzenie w powietrze co najmniej kilkudziesięciu żołnierzy w/w formacji zbrojnej, w zaminowanej murowanej oborze, na terenie miejscowości Barut, - przy czym, wobec Andrzeja Bujaka oraz żołnierza NSZ o nazwisku Cieślar zamiar zabójstwa nie został zrealizowany z powodu ucieczki pokrzywdzonych z miejsca zdarzenia (S 30.2016.Zk)**

   Postanowieniem z dnia 08 kwietnia 2016 roku podjęto umorzone śledztwo S

71.2012.Zk.

W dniu 16 marca 2016 roku tutejsza Komisja uzyskała informację, że w toku prac archeologicznych mających na celu odnalezienie szczątków ofiar tej zbrodni na podstawie ustaleń poczynionych w toku niniejszego śledztwa w lesie w okolicach miejscowości Stary Grodków ujawniono szereg przedmiotów mogących pochodzić od żołnierzy NSZ w postaci ryngrafów i odznak wojskowych w postaci orzełków. Dalsze prace prowadzone do dnia 7 kwietnia 2016 roku ujawniły 8 jam grobowych zawierających szczątki kostne nieustalonej liczby osób jednak nie mniejszej niż 24 osoby, przy czym w jednej z czaszek ujawniono otwór mogący być śladem rany postrzałowej a na szeregu dalszych szczątkach ślady urazowej amputacji kończyn dolnych. Z uwagi na miejsce ich ujawnienia jak również charakter obrażeń zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogą to być szczątki grupy 30-40 żołnierzy NSZ zabitych poprzez wysadzenie w powietrze budynku, w którym się znajdowali i pochowanych na terenie nieustalonej do tej pory lokalizacji w okolicach dawnego niemieckiego lotniska wojskowego. W toku śledztwa przesłuchano jednego świadka i zasięgnięto opinii Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu w celu ustalenia mechanizmu zgonu osób, od których pochodzą ujawnione szczątki kostne.

W dniu 16 marca 2016 roku tutejsza Komisja uzyskała informację, że w toku prac archeologicznych mających na celu odnalezienie szczątków ofiar tej zbrodni na podstawie ustaleń poczynionych w toku niniejszego śledztwa w lesie w okolicach miejscowości Stary Grodków ujawniono szereg przedmiotów mogących pochodzić od żołnierzy NSZ w postaci ryngrafów i odznak wojskowych w postaci orzełków. Dalsze prace prowadzone do dnia 7 kwietnia 2016 roku ujawniły 8 jam grobowych zawierających szczątki kostne nieustalonej liczby osób jednak nie mniejszej niż 24 osoby, przy czym w jednej z czaszek ujawniono otwór mogący być śladem rany postrzałowej a na szeregu dalszych szczątkach ślady urazowej amputacji kończyn dolnych. Uzyskano opinię opinią sądowo–lekarsko-antropologiczną z której wynika, iż zeszkieletowane szczątki należą co najmniej 30 osób o czym świadczy obecność 30 lewych kości udowych. Większość ujawnionych szczątków tworzyły anatomiczną całość. Ze szczątków pobrano do badań genetycznych próbki w postaci zębów, co pozwoliło dotychczas na uzyskanie 22 profili genetycznych, które poddano analizie porównawczej z profilami genetycznymi krewnych osób zaginionych w 1946 r. członków oddziału „Bartka”. Trwają czynności zmierzające do ustalenia pokrzywdzonych zbrodnią, ich krewnych, wreszcie identyfikacji ofiar.

Ze szczątków pobrano próbki do badań genetycznych, które poddano analizie porównawczej z profilami genetycznymi krewnych osób zaginionych w 1946 r. członków oddziału „Bartka”. Trwają czynności zmierzające do ustalenia pokrzywdzonych zbrodnią, ich krewnych, wreszcie identyfikacji ofiar. Do chwili obecnej pobrano próbki od 158 osób zaś na podstawie badań DNA zidentyfikowano szczątki 14 członków oddziału „Bartka”.

2. **W sprawie zbrodni komunistycznej i zbrodni przeciwko ludzkości polegającej na stosowaniu represji i naruszeniu praw człowieka w postaci przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w osobach sędziów Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni, polegającego na bezprawnym pozbawieniu wolności Leszka D., Bogusława G., Jana H., Ryszarda K., Jana K., Henryka P., Krzysztofa R. i Zbigniewa T. na okres powyżej 7 dni w Gdyni, poprzez skazanie pokrzywdzonych przez Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni, wyrokiem z dnia 05 lipca 1982 r. o sygn. Sm W 97/82 , za popełnienie przestępstwa z art. 46 ust. 1 i art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym na kary od 3 lat do 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy czyny w/w oskarżonych nie wypełniały ustawowych znamion przypisanych im przestępstw, co stanowiło poważne prześladowania z powodu przynależności do określonej grupy polityczno-społecznej, która sprzeciwiła się bezprawnemu wprowadzeniu stanu wojennego oraz pozbawieniu podstawowych praw i wolności obywatelskich, a także działanie na szkodę interesu prywatnego (S 97.2022.Zk).**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 25 listopada 2022 r.

   Aktualnie śledztwo znajduje się w fazie początkowej. W jego toku zwrócono się do Oddziałowego Archiwum IPN w Gdańsku i w Warszawie o nadesłanie materiałów archiwalnych dotyczących pokrzywdzonych oraz do Archiwum Marynarki Wojennej w Gdyni o przesłanie akt osobowych prokuratorów i sędziów pełniących służbę w okresie stanu wojennego wykonujących czynności w przedmiotowej sprawie.

3. **W sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej także zbrodnię przeciwko ludzkości, w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres powyżej 7 dni, popełnionej z przyczyn politycznych przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego, polegającej na przekroczeniu uprawnień przez sędziów Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni, poprzez niesłuszne skazanie Zdzisława B., Piotra R. i Leszka N. na kary po 9 i 5 miesięcy pozbawienia wolności wyrokiem z dnia 30 marca 1983 r., sygn. Sm. W. 51/83, za przestępstwa z art. 46 ust. 1 i 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, co stanowiło represję z powodu ich przynależności i działalności w ramach związku zawodowego NSZZ „Solidarność” (S 98.2022.Zk).**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 26 września 2022 r.

   W toku postępowania, w oparciu o oględziny akt Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni w sprawie przeciwko w/wym., ustalono dane osobowe sędziów tego sądu, którzy wydali wyrok oraz prokuratorów Prokuratury Marynarki Wojennej w Gdyni,

którzy w toku postępowania przygotowawczego stosowali wobec w/wym. środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania, w efekcie czego w/wym. pokrzywdzeni zostali pozbawieni wolności. Aktualnie trwają oględziny akt osobowych tych wojskowych sędziów i prokuratorów celem ustalenia ich aktualnych adresów lub uzyskania informacji o zgonie. Zachodzi także konieczność ustalenia ich aktualnego statusu prawnego, to znaczy czy pozostają sędziami lub prokuratorami w stanie spoczynku, a tym samym czy zachodzi konieczność występowania do właściwych organów z wnioskami o uchylenie immunitetu, co jest niezbędne dla ewentualnego postawienia im zarzutów popełnienia przestępstwa, polegającego na bezprawnym pozbawieniu wolności w/wym. pokrzywdzonych.

4. **W sprawie zbrodni komunistycznej, będącej zbrodnią przeciwko ludzkości, popełnionej z motywów politycznych, stanowiącej poważną represję, w postaci przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego państwa komunistycznego, a to prokuratora Prokuratury Marynarki Wojennej w Gdyni, a polegającej na tymczasowym aresztowaniu Jarosława I. postanowieniami z dni 11 września 1982 roku i 22 września 1982 roku, o sygn. Pm. Śl 278/82 za to, że w dniu 6 września 1982 r. sporządził ulotki, mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, czym dopuścili się przestępstwa z art. 48 ust. 2 i 4 dekretu z 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, co stanowiło pozbawienie wolności na okres powyżej 7 dni w sytuacji, gdy działanie podejrzanego z uwagi na prawdziwość zamieszczonych w ulotkach treści nie wyczerpywało znamion przypisanego mu przestępstwa, co stanowiło prześladowanie pokrzywdzonych z powodu przynależności do określonej grupy politycznej sprzeciwiającej się w prowadzeniu stanu wojennego, co stanowiło działanie na szkodę interesu prywatnego i interesu publicznego (S 101.2022.Zk).**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 07 listopada 2022 r.

   Zarządzeniem Dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie przekazano do Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach celem prowadzenia materiały w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego, a to sędziów Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni.

   W wyniku analizy akt sprawy ujawniono, że Jarosława I. tymczasowo aresztowano postanowieniem prokuratora Prokuratury Marynarki Wojennej w Gdyni z dnia 11 września 1982 roku, o sygn. Pm.Śl 278/82 za przestępstwo z art. 48 ust. 2 i 4 dekretu z 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, znamion którego nie wypełnił z uwagi na prawdziwość zamieszczonych w rozpowszechnianych przez nich

ulotkach treści. Następnie po uchyleniu trybu doraźnego ponownie postanowieniem z dnia 22 września 1982 r. został on tymczasowo aresztowany. W dalszej kolejności Jarosław I. został zwolniony z aresztu w dniu 11 listopada 1982 r. na podstawie postanowienia zastępcy Naczelnego Prokuratora Wojskowego uwzględniającego zażalenie jego obrońcy. Wyrokiem Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni z dnia 6 stycznia 1983 r. sygn. Sm. W. 227/82 postępowanie przeciwko Jarosławowi I. zostało umorzone z powodu znikomego stopnia społecznej szkodliwości czynu.

W dotychczasowym toku śledztwa przeprowadzono kwerendę archiwalną i zwrócono się z wnioskiem o przesłuchanie pokrzywdzonego w ramach pomocy prawnej.

5. **W sprawie zbrodni komunistycznej i zbrodni przeciwko ludzkości polegającej na stosowaniu represji i naruszeniu praw człowieka w postaci przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w osobach sędziów b. Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni, polegającego na bezprawnym pozbawieniu wolności Tadeusza C. na okres powyżej 7 dni w okresie od 20 marca 1982 r. do 02 listopada 1982 r. w Gdyni, poprzez umorzenie wobec niego postępowania karnego czyn z art. 48 ust. 2 i 3 w zb. z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym przez b. Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni, postanowieniem z dnia 02 listopada 1982 r. sygn. Sm W. 111/82 na zasadzie art. 11 ust. 1 kpk poprzez uznanie, że oskarżony nie popełnił przestępstwa z powodu zniesionej zdolności rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postepowaniem w sytuacji, gdy czyn w/w oskarżonego nie wypełniał ustawowych znamion przypisanego mu przestępstwa, co stanowiło poważne prześladowanie z powodu przynależności do określonej grupy polityczno-społecznej, która sprzeciwiła się bezprawnemu wprowadzeniu stanu wojennego oraz pozbawieniu podstawowych praw i wolności obywatelskich, a także działanie na szkodę interesu prywatnego (S 107.2022.Zk).**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 09 stycznia 2023 r.

   W toku postępowania przeprowadzono oględziny akt archiwalnych o sygnaturze IPN GD 253/896/ stanowiących akta postępowania sądowego Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni o sygnaturze Sm w 111/82. Podjęto działania zmierzające do ustalenia dokładnego miejsca zamieszkania pokrzywdzonego Tadeusza C. W Oddziałowym Archiwum IPN w Gdańsku została zarządzona kwerenda odnośnie poszukiwań materiałów tymczasowo aresztowanego Tadeusza C. oraz akt nadzoru. Równocześnie zlecono kwerendę dotyczącą akt osobowych sędziów Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni Stefana D., Lucjana P., Andrzeja R. oraz Aleksandra

K.

6. **W sprawie zbrodni komunistycznej, będącej zbrodnią przeciwko ludzkości, popełnionej z motywów politycznych, stanowiącej poważną represję, w postaci przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych państwa komunistycznego a to sędziów Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej,**

   a polegającej na pozbawienie wolności na okres powyżej 7 dni Jana F. poprzez wyrokiem z dnia 19 kwietnia 1986 roku, o sygn. III K 689/85 za to, że w okresie od 1984 r. do września 1985 r. w celu wywołania niepokoju publicznego zorganizował kolportaż oraz sam rozpowszechniał nielegalne wydawnictwa sygnowane przez Regionalną Komisje wykonawczą „Trzeci Szereg" Region Podbeskidzie oraz Tymczasową Komisję Zakładową Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej, czym dopuścili się przestępstwa z art. 282a § 1 k.k. z 1969 r. i art. 45 ustawy o prawie prasowym z dnia 26 stycznia 1984 r. przy zastosowaniu art. 10 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 58 k.k. z 1969 r. i wymierzeniu mu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy zachowanie oskarżonego z uwagi na brak wykazania jego działania w celu wywołania niepokoju publicznego nie wyczerpywało znamion przypisanego mu przestępstwa, co stanowiło prześladowanie pokrzywdzonego z powodu przynależności do określonej grupy politycznej sprzeciwiającej się panującemu ustrojowi politycznemu, co stanowiło działanie na szkodę interesu prywatnego i interesu publicznego (S 18.2023.Zk)

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2023 r.

   Do Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach wpłynęło zawiadomienie o przestępstwie wniesione przez Tomasza M., z treści którego wynika, że doszło do popełnienia domniemanej zbrodni komunistycznej polegającej na skazaniu Jana F. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za kolportaż wydawnictw NSZZ „Solidarność". W jego toku uzyskano akta sądowe przedmiotowej sprawy i akta osobowe sędziów i prokuratorów zaangażowanych w jej prowadzenie. Aktualnie trwa kwerenda archiwalna.

7. **W sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej także zbrodnię przeciwko ludzkości, popełnionej z przyczyn politycznych przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego- pracowników PUBP w Rybniku, prokuratorów Prokuratury Wojewódzkiej w Katowicach i**

sędziów Sądu Wojewódzkiej w Katowicach w okresie od dnia 08 maja 1953 r. do 08 października 1953 r. polegającej na przekroczeniu uprawnień wobec Pawła Ciupka w związku z prowadzoną przez niego działalnością poprzez bezprawne pozbawienie go wolności poprzez jego zatrzymanie, aresztowanie a następnie skazanie w związku z przedstawionym mu zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 23 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. polegającego na rozpowszechnianiu publikacji na temat sytuacji w ZSRR, czym nie wypełnił znamion przestępstwa z uwagi na prawdziwość rozpowszechnianych w publikacji informacji, co stanowiło prześladowanie pokrzywdzonego z powodu przynależności do określonej grupy politycznej oraz działanie na szkodę interesu prywatnego i publicznego (S 20.2023.Zk)

Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 11 maja 2023 r.

W toku śledztwa uzyskano akta procesu przeciwko Pawłowi Ciupkowi oraz informację o braku w zasobie archiwalnym akt osobowych prokuratora ówczesnej Prokuratury Wojewódzkiej w Stalinogrodzie H. G. W sprawie nie można przesłuchać świadków z uwagi na brak żyjących zstępnych Pawła Ciupka. Trwa kwerenda archiwalna.

8. **Śledztwo w sprawie dotyczy zbrodni komunistycznej, będącej zbrodnią przeciwko ludzkości, popełnionej z motywów politycznych, stanowiącej represje na osobie i naruszenie podstawowych praw człowieka, w postaci przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych – członków składu orzekającego Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym Delegatura w Katowicach i bezprawnego pozbawienia wolności na okres przekraczający 7 dni w okresie od 13 marca 1952 r. w Katowicach Edmunda CZ. (obecnie O.) poprzez skazanie w/wym. orzeczeniem Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym Delegatura w Katowicach z dnia 10 kwietnia 1952 r., na karę 9 miesięcy obozu pracy, za rozpowszechnianie w dniu 01 stycznia 1952 r. w Chorzowie w Zakładach Metalowych, fałszywych wiadomości mogących wyrządzić istotną szkodę interesom Państwa Polskiego, dotyczących prześladowania i wykorzystywania robotników przez ustrój demokracji ludowej przedstawiających w fałszywym świetle ówczesną rzeczywistość oraz działalność władz tj. o przest. z art. 22 mkk, art. 29 dekretu z dnia 19 czerwca 1946 r. oraz z art. 127 kk, co stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osób o innych poglądach społeczno – politycznych (S 54.2023.Zk)**
Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 20 października 2023 r.

Powodem skazania było to, że Edmund Cz. zatrudniony w Fabryce Pilników w Chorzowie jako robotnik fizyczny, w dniu 31 stycznia 1952 r. po otrzymaniu wypłaty wykrzykiwał obraźliwe słowa w stosunku do ówczesnej władzy mówiąc, że za demokracje przyjdzie zdechnąć z głodu, iż ustrój patrzy aby robotnika wykorzystać i wygłodzić, za co został wygnany ze swego warsztatu prywatnego.

Śledztwo zostało zainicjowane z urzędu wskutek przeprowadzonego przeglądu materiałów archiwalnych, Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Katowicach z lat 1974-1978 o sygn. IPN Ka 057/626 tom. 2, opisanych jako „Kwestionariusze osobowe oraz karty na czyn przestępczy dot. osób podejrzanych o rozpowszechnianie wrogiej propagandy", w wyniku których zapoznano się z kopią kwestionariusza osobowego Edmunda Cz. oraz wydrukami z kartoteki WUSW w Katowicach sygn. IPN Ka 00185/. Na ich podstawie ustalono, że Edmund Cz. został skazany orzeczeniem Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym Delegatura w Katowicach z dnia 10 kwietnia 1952 r. (brak sygn.) na karę 9 miesięcy obozu pracy, za rozpowszechnianie w dniu 01 stycznia 1952 r. w Chorzowie w Zakładach Metalowych, fałszywych wiadomości mogących wyrządzić istotną szkodę interesom Państwa Polskiego, dotyczących prześladowania i wykorzystywania robotników przez ustrój demokracji ludowej, przedstawiających w fałszywym świetle ówczesną rzeczywistość oraz działalność władz tj. o przest. z art. 22 mkk, art. 29 dekretu z dnia 19 czerwca 1946r oraz z art. 127 kk.
Aktualnie śledztwo znajduje się w fazie końcowej. W jego toku przeprowadzono obszerną kwerendę archiwalną w Oddziałowym Archiwum w IPN w Katowicach, w wyniku, której odnaleziono zachowane w całości akta kontrolne MUBP w Chorzowie, które pozwoliły na ustalenie pełnych danych pokrzywdzonego, okoliczności prowadzonego śledztwa i skazania.

Zbrodnie nazistowskie

1. **Śledztwo w sprawie zbrodni przeciwko ludzkości, stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów podjętych w celu wykonania polityki III Rzeszy, popełnionej przez naruszenie prawa międzynarodowego, wobec ludności cywilnej obszaru okupowanego, przez przedstawicieli władzy państwa niemieckiego, polegającej na dokonaniu zabójstwa poprzez zastrzelenie w okresie od 10 do 15 września 1939 r. w Katowicach Konstantego Sekułę, Pawła Szerzysko, Wilhelma Walugę, Jana Zwiorka, Karola Zwiorka, Leona Murłowskiego, Jana Gracę, Teodora Relę, Konstantego Wygacza, Karola Hesse, Cypriana Kunerta, Jana Laksę, Piotr Saksa, Jana Miczniaka, Augustyna Mrowica, Eugeniusza Nisiaka, Józefa Szukałę, Pawła Markiewkę i Rudolfa Polaka, Józefa Wyżgoła (S 79.2021.Zn).**

Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2021 r.

Celem śledztwa jest ustalenie ofiar zbrodni popełnionych w Katowicach, Chorzowie, Świętochłowicach i innych miejscach w okresie od 2 do 15 września 1939 roku przez członków Freikorpsu oraz członków specjalnych grup operacyjnych niemieckiej policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa tzw. Einsatzgruppen realizujących operację Tannenberg na Górnym Śląsku. Taki cel został częściowo zrealizowany w ramach śledztwa tut. Komisji o sygnaturze S 56.2003.Zn, w ramach którego ustalono 46 osób zamordowanych w tym okresie, jednak w wielu przypadkach nie opisano okoliczności śmierci, daty a nawet bliższych danych personalnych osób. Obecnie źródłem informacji o ofiarach niemieckiego terroru w pierwszych dniach wojny na Górnym Śląsku jest lista odnaleziona w archiwalnych aktach Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Warszawie śledztwa przeciwko Udo von Woyrschowi, sporządzona w latach 1968-1971. Wymaga ona procesowej weryfikacji, co realizowane jest w oparciu o akta sądów grodzkich oraz informacje pozyskiwane od ustalanych zstępnych osób pokrzywdzonych.

2. **W sprawie zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu prokuratorów i sędziów Trybunału Ludowego w Berlinie polegającej na orzeczeniu w dniu 2 października 1941 r. kary 10 lat ciężkiego więzienia wobec pozbawionej uprzednio wolności w Żywcu Jadwigi Niewolskiej co stanowiło pozbawienie go wolności na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem (S 58.2023.Zn)**

Śledztwo wszczęto postanowieniem z dnia 03 października 2023 r.
Jadwiga Niewolska zd. Cebulska urodziła się dnia 5 września 1888 roku w Żywcu i tam mieszkała. Dwukrotnie wyszła za mąż. Jej pierwszy mąż poległ po niemieckiej stronie w I wojnie światowej. Jej drugi mąż Tadeusz Niewolski z zawodu rzeźnik, został przymusowo wysiedlony i mieszkał w Warszawie. Po zajęciu przez Niemców jej rodzinnego miasta Żywca, Jadwiga Niewolska wypowiadała się wiele razy w niechętny sposób o niemieckości, przy czym jak zeznali świadkowie czasami znajdowała się pod wpływem alkoholu i wówczas wykazywała szczególną skłonność do antyniemieckich wypowiedzi. Przykładowe wypowiedzi zacytowane w wyroku to, skierowane do polskich robotnic, „że pod niemiecką władzą będzie im się gorzej wiodło niż poprzednio”. Kiedy żołnierze niemieccy, strudzeni drogą szli przez Żywiec, powiedziała do współczującej im sąsiadki, że nie powinna żałować niemieckich żołnierzy, bo to wrogowie i wszyscy powinni zdechnąć albo paść z głodu. Przy okazji innego przemarszu niemieckich wojsk Jadwiga Niewolska

przepędziła dzieci, które czekały z kwiatami, by przywitać żołnierzy, stwierdzając, że kwiaty nie należą się niemieckim żołnierzom, bo przecież są oni wrogami. Kiedy w pociągu znalazła ulotkę w języku polskim, w której wydrukowano mowę angielskiego premiera Chamberlaina, będącą odpowiedzią na przemówienie Hitlera, pokazała ją wielu ludziom, a potem ją spaliła. Treść ulotki komentowała, że Sikorski przybędzie z Paryża przez Berlin do Polski, a Niemców trafi szlag.
W dniu 2 października 1941 r. Trybunał Ludowy w Berlinie skazał Jadwigę Niewolską za przygotowanie do zdrady stanu na karę 10 lat ciężkiego. Po wyroku została przewieziona do więzienia w Cottbus (Chociebuż łużyckie miasto w Brandenburgii) W dniu 28 stycznia 1943 r. Została przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie zginęła w dniu 19 luty 1943 r.

3. **Śledztwo w sprawie: zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu nieustalonych funkcjonariuszy gestapo dokonujących zatrzymania oraz prokuratorów i sędziów Wyższego Sądu Krajowego w Katowicach polegającej na orzeczeniu w dniu 16.02.1942 r. w Katowicach kar ciężkiego więzienia Kazimierza Kubskiego, Pawła Tomaszowskiego i Karola Broma na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem oraz w dniu 30.03.1942 r. kary śmierci wobec Feliksa Ziemowskiego, która została wykonana w więzieniu w Katowicach przez zgilotynowanie w dniu 13.06.1942 r. (S 70.2023.Zn)**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 12 grudnia 2023 roku.
   Wiosną 1940 r. po rozbiciu Polskiej Organizacji Powstańczej (Partyzanckiej) działającej w granicach przedwojennego Śląska i masowych aresztowaniach członków, zawiązała się kolejna organizacja konspiracyjna pod nazwą Siła Zbrojna Polski (SZP) stanowiąca Okręg Śląski ZWZ. Feliks Ziemowski pracownik przedwojennej polskiej kolei otrzymał rozkaz zwerbowania w Tarnowskich Górach, w Kolei Rzeszy, zaufanych urzędników i pracowników, powołać do życia i rozbudować w Tarnowskich Górach grupę miejscową Siły Zbrojnej Polski. Zwerbował między innymi mieszkańców Tarnowskich Gór pracujących na kolei Kazimierza Kubskiego, Pawła Tomaszowskiego i Karola Broma. Feliks Ziemowski został zatrzymany przez gestapo w dniu 18.12.1940 r. a pozostali w dniu 29.04.1941 r.
   Niemiecki sąd uznał, iż ww. swoim zachowaniem wyczerpali znamiona zbrodni polegających na przygotowywaniu przedsięwzięcia o charakterze zdrady głównej, zmierzającego do oderwania terenów należących do Rzeszy jednocześnie podjęli działania by w czasie wojny, wspierać siły wrogie Rzeszy i działać na niekorzyść potencjału bojowego Rzeszy.

4. **Śledztwo w sprawie: zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez funkcjonariuszy niemieckich Schilgena, Weddego i Scheiblicha pełniących funkcję sędziów Wyższego Sądu Krajowego w Katowicach polegającej na pozbawieniu wolności Jerzego B. na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem poprzez orzeczenie w dniu 24 kwietnia 1942 r. kary 2 lat i 6 miesięcy ciężkiego więzienia za przynależność do organizacji „Siła Zbrojna Polska"(S 72.2023.Zn)**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 20 grudnia 2023 roku.
   Wyrokowanie i skazywanie na kary wieloletniego pozbawienia wolności Polaków zamieszkujących na terenach wcielonych do III Rzeszy w oparciu o przepisy stworzone dla realizacji ideologii narodowosocjalistycznej Państwa Niemieckiego było dokonywane z pogwałceniem obowiązujących praw i zwyczajów wojennych, umotywowane każdorazowo przyczynami narodowościowymi i politycznymi, przez co stanowiło ono zbrodnię wojenną.
   Aktualnie w śledztwie prowadzona jest obszerna kwerenda archiwalna.

5. **Śledztwo w sprawie: 1. zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu nieustalonych funkcjonariuszy gestapo dokonujących zatrzymania oraz prokuratorów i sędziów Trybunału Ludowego w Berlinie Waltera Hartmana, Hermann Granzowa, Karla Offermanna, Friedmanna Goetzea, Arthura Böckenhauera przy udziale prokuratora Waltera Pilza, polegającej na orzeczeniu w dniu 27 lutego 1942 r. w Berlinie 12 lat więzienia wobec pozbawionego uprzednio wolności w Rawiczu i innych miejscach Edmunda Korfantego, na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem,**

   Śledztwo zostało wszczęte postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2023 r.
   Edmund Korfanty urodzony w 1889 r. w roku 1921 r. pracował w Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej na Górnym Śląsku i był członkiem katowickiej straży obywatelskiej w stopniu podporucznika. Wraz z rozwiązaniem Międzysojuszniczej Komisji w 1922 roku został przyjęty do pracy w zarządzie miejskim w Mysłowicach. Należał do polskiego Związku Powstańców. Mieszkał z żoną i synami Tadeuszem i Ryszardem w Mysłowicach. Jesienią 1939 r. Wilhelm Białecki zaplanował przedostanie się przez Węgry do Francji by dołączyć do Wojska Polskiego we Francji. Edmund Korfanty zajął się przygotowaniem fałszywych dokumentów umożliwiających przekroczenie granicy z Węgrami.

Podróż została zorganizowana w pierwszych dniach miesiąca grudnia 1939 r. Uczestniczyli w niej również synowie Edmunda Korfantego i znajomy Leon Piszczek. W dniu 10 grudnia 1939 r. wszyscy zostali aresztowani w rejonie miejscowości Tylicz przez funkcjonariuszy niemieckiej straży granicznej. Niemiecki sąd uznał, iż ww. swoim zachowaniem wyczerpali znamiona zbrodni polegających na przygotowywaniu przedsięwzięcia o charakterze zdrady głównej, zmierzającego do oderwania terenów należących do Rzeszy jednocześnie podjęli działania by w czasie wojny, wspierać siły wrogie Rzeszy i działać na niekorzyść potencjału bojowego Rzeszy. Wszyscy skazani zmarli w niemieckich więzieniach i obozach.

2. zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu nieustalonych funkcjonariuszy gestapo dokonujących zatrzymania oraz prokuratorów i sędziów Trybunału Ludowego w Berlinie Waltera Hartmana, Hermann Granzowa, Karla Offermanna, Friedmanna Goetzea, Arthura Böckenhauera przy udziale prokuratora Waltera Pilza, polegającej na orzeczeniu w dniu 27 lutego 1942 r. w Berlinie 8 lat więzienia wobec pozbawionego uprzednio wolności w Rawiczu i innych miejscach Ryszarda Korfantego, na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem,

3. zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu nieustalonych funkcjonariuszy gestapo dokonujących zatrzymania oraz prokuratorów i sędziów Trybunału Ludowego w Berlinie Waltera Hartmana, Hermann Granzowa, Karla Offermanna, Friedmanna Goetzea, Arthura Böckenhauera przy udziale prokuratora Waltera Pilza, polegającej na orzeczeniu w dniu 27 lutego 1942 r. w Berlinie 5 lat więzienia wobec pozbawionego uprzednio wolności w Rawiczu i innych miejscach Tadeusza Korfantego, na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem,

4. zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu nieustalonych funkcjonariuszy gestapo dokonujących zatrzymania oraz prokuratorów i sędziów Trybunału Ludowego w Berlinie

Waltera Hartmana, Hermann Granzowa, Karla Offermanna, Friedmanna Goetzea, Arthura Böckenhauera przy udziale prokuratora Waltera Pilza, polegającej na orzeczeniu w dniu 27 lutego 1942 r. w Berlinie 12 lat więzienia wobec pozbawionego uprzednio wolności w Rawiczu i innych miejscach Wilhelma Białeckiego, na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem,

5. zbrodni wojennej będącej zbrodnią przeciwko ludzkości stanowiącej jeden z powtarzających się zamachów w celu wsparcia polityki III Rzeszy, popełnionej poprzez naruszenie prawa międzynarodowego z motywów narodowościowych i politycznych przez działających wspólnie i w porozumieniu nieustalonych funkcjonariuszy gestapo dokonujących zatrzymania oraz prokuratorów i sędziów Trybunału Ludowego w Berlinie Waltera Hartmana, Hermann Granzowa, Karla Offermanna, Friedmanna Goetzea, Arthura Böckenhauera przy udziale prokuratora Waltera Pilza, polegającej na orzeczeniu w dniu 27 lutego 1942 r. w Berlinie 3 lat więzienia wobec pozbawionego uprzednio wolności w Rawiczu i innych miejscach Leona Piszczka, na czas przekraczający 7 dni i ze szczególnym udręczeniem.(S 41.2023.Zn)